

شیرین بیان

نام سنتی: اصل سوس، بیخ مهک

نام علمی: *Glycyrrhiza glabra* L.

نام عمومی: Licorice

قسمت مورد استفاده: ریشه (ریزوم) گیاه

خصوصیات ظاهری:

قطعاتی با ضخامت تا ۲ سانتی متر، کاملاً چوبی با پوسته‌ای به رنگ قهوه‌ای تیره که حاوی شیارهای طولی نامنظم بوده و قسمت داخلی آن رنگ زرد طلایی و طعم بسیار شیرین دارد.

طبیعت: گرم و خشک

افعال: منضج اخلاط غلیظه و مرکبه، نرم کننده سینه و حلق، مسهل رطوبات و غاسل اعضای باطنی، مقوی اعصاب و محلل ریاح، مدر بول و حیض

موارد مصرف سنتی: پاک کننده سینه و ریه و مفید برای انواع سرفه و تنگی نفس، مسکن تشنگی، مفید برای تب‌های کهنه و التهاب معده

موارد مصرف امروزی:

گروه داروسازی سنتی دانشکده طب سنتی

سرفه، برونشیت، التهاب معده

میزان مصرف:

- روزانه ۱/۵ الی ۵ پیمانه از ریشه

- برای تهیه دم کرده، نصف پیمانه پودر ریشه را در یک فنجان آب جوش ریخته و پس از ۱۰ الی ۱۵ دقیقه مصرف کنند.

عوارض جانبی:

مصرف طولانی مدت شیرین بیان ممکن است منجر به عوارض زیر گردد:

• کاهش پتاسیم

• افزایش سدیم

• ادم

• افزایش فشار خون و مشکلات قلبی

موارد احتیاط و هشدار:

- بیش از ۴ الی ۶ هفته مداوم مصرف نشود.

- مصرف همزمان با دخانیات ریسک سمیت گیاه را افزایش می‌دهد.

- به دلیل مهار آنزیم cytochrome P450 3A4، در مصرف همزمان داروهائی که از طریق این آنزیم متابولیزه می‌شوند باید احتیاط کرد.

مصرف در بارداری و شیردهی:

ممنوع است.

موارد منع مصرف:

- سیروز و هپاتیت و بیماری‌های کولستاتیک کبدی

- نارسایی شدید کلیه

- دیابت

گروه داروسازی سنتی دانشکده طب سنتی

- آریتمی قلبی

- فشار خون بالا

- کاهش بیش از حد پتاسیم خون

- حاملگی و شیردهی

تداخلات:

- احتمال کاهش اثرات داروهای کاهنده فشارخون در صورت مصرف همزمان

- احتمال کاهش اثر داروهای ضد آریتمی در صورت مصرف همزمان به دلیل هایپوکالمی و احتباس سدیم ناشی از آن

- احتمال تشدید هایپوکالمی در مصرف همزمان با ملین‌ها

- احتمال بروز کاهش پتاسیم در مصرف همزمان طولانی مدت با مدرهای تیازیدی، مدرهای لوپ و گلیکوزیدهای قلبی

- تشدید اثرات کورتیکواستروئیدها در صورت مصرف همزمان

- کاهش اثر داروهای کاهنده قند خون

- امکان خونریزی در مصرف همزمان با داروهای ضد انعقاد

فرم‌های دارویی موجود در داروخانه فرآورده‌های طبیعی:

- پودر منضج سودا

- قرص منضج سودا

- کپسول مومیائی ممسک

- کرم ضد آفتاب (ترنجان)

منابع:

۱. عقیلی علوی شیرازی م ح. مخزن الدویه. دائرة المعارف خورдениها و داروهای پزشکی سنتی ایران. تهران: موسسه انتشارات باورداران، ۱۳۸۰.
۲. امین غ. گیاهان متداولترین گیاهان دارویی سنتی ایران. تهران: دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۸۴.
۳. کمیته تدوین فارماکوپه گیاهی. فارماکوپه گیاهی ایران. تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت غذا و دارو، ۱۳۸۱.
۴. وزیریان م. و همکاران. گیاه درمانی با رایجترین گیاهان دارویی ایران. تهران: انتشارات برای فردا، چاپ دوم، ۱۳۹۲.
5. PDRfor herbal medicines. 4th ed. Thomson Reuters, 2007.
6. Jellin JM, Gregory PJ, et al. Pharmacists letter/prescribers letter Natural medicines. Comprehensive databases. 13th ed. Stockton: Therapeutic Research Faculty, 2012.